

PINKSTEREN

Cyclus C - Homilie P. Paul De Bois

Karmelietenkerk Gent 5 juni 2022

+

Pinksteren vieren we 50 dagen na Pasen. Met Pinksteren vieren we dat de heilige Geest werd 'uitgestort' over de apostelen. Dat klinkt als een soort waterval en volgens de omschrijvingen in de Bijbel was dat ook wel het gevoel. De eerste christenen hadden de ervaring dat ze plotseling 'volgegoten' werden met Gods Geest.

Waarom precies 50 dagen na Pasen?

De Bijbel geeft hier geen duidelijk antwoord. Belangrijk lijkt in elk geval dat Jezus' eerste volgelingen, nadat hij zo dramatisch was gekruisigd en daarna opgestaan, tijd nodig hadden om het te laten bezinken. Pas daarna konden ze echt openstaan voor de nieuwe situatie.

Wat ook meespeelt, is dat de eerste keer Pinksteren op hetzelfde moment viel met een Joods feest: Sjavoet, het Wekenfeest, dat precies zeven weken na Pesach werd gevierd. Met Pesach (bij ons christenen Pasen) werd de gersteoogst gevierd en ook de bevrijding uit Egypte. Met Sjavoet (bij christenen dus Pinksteren) de tarweoogst en dat Mozes de heilige wet kreeg.

Sjavoet is een oogstfeest. Deze betekenis van het Pinksterfeest als oogstfeest werd in de kerk meestal betrokken op de geestelijke invulling van de oogst, die vanaf het Pinksterfeest wordt binnengehaald voor Christus. De eerste volgelingen van Jezus worden geoogst. De eerstelingen van de grote oogst die voor Christus gewonnen zal worden, wordt op het feest van de eerstelingen zichtbaar. Dat is een mooie gedachte.

Pinksteren wordt 'vervuld'...Handelingen 2,1

Maar de historische achtergrond van het Pinksterfeest is nog rijker. Het heeft een diepere achtergrond dat juist op het Pinksterfeest de Heilige Geest wordt uitgestort. Lucas spreekt in Handelingen 2 over het moment dat Pinksteren 'vervuld' wordt. De Statenvertaling laat dit woord 'vervullen' terecht staan in Hand. 2:1. De nieuwe vertaling vertaalt vlakker: toen de Pinksterdag 'aanbrak'. Lucas kan het woord 'vervullen' gebruiken, omdat op het Pinksterfeest in de tijd van het Nieuwe Testament aan méér gedacht werd dan alleen aan de oogst. Op het Wekenfeest werd in het bijzonder stilgestaan bij het moment dat God zijn verbond sloot met zijn volk bij de berg Sinai. Op dit feest werden Exodus 19 en 20 gelezen. Daar wordt verhaald hoe het volk Israël bij de berg Sinai aankomt in de derde maand na de uittocht uit Egypte. Dat is ongeveer de tijd van het Pinksterfeest, zeven weken na

Pasen. Maar dat is niet de belangrijkste reden, waarom het Wekenfeest deze invulling heeft gekregen. Het gaat vooral om de inhoud van wat er bij de berg Sinai gebeurt. Daar ontvangt het volk Israël de geboden van God, op twee stenen tafels ingegraveerd.

Van kracht en vrijheid

Meestal verbinden wij het Pinkstergebeuren met "toegerust worden met het vuur, met de dynamiek en de kracht van de heilige Geest. En die betekenis heeft het ook. Maar het is interessant om even naar de rabbijnse uitleg te luisteren.

Een rabbijn geeft aan dit woord 'gegraveerd instenen tafels' een bijzondere uitleg, door er één letter aan te veranderen: lees in plaats van charut (gegraveerd) cherut, dat betekent: vrijheid. Want, zegt hij, niemand zal echte vrijheid vinden, dan alleen door het bestuderen van en leven met de wet. Die gedachte verklaart de nauwe verbinding in het Jodendom tussen het Paasfeest en het Pinksterfeest.

Die nauwe band wordt in de Bijbel zelf al aangegeven, als er staat dat men vanaf het Paasfeest moest gaan aftellen tot het moment van het Pinksterfeest, de vijftigste dag na Pasen. Die verbinding wordt in het Jodendom vooral inhoudelijk en geestelijk gezien. De verbinding tussen Pasen en Pinksteren is zelfs zo nauw, dat het Wekenfeest ook wel het slotfeest genoemd kan worden: het Paasfeest wordt er als het ware door afgesloten. Door zeven weken na Pasen af te tellen en dan de wetgeving bij de berg Sinai te gedenken, wordt beleefd en gevierd dat de bevrijding van het volk uit de slavernij van Egypte geen doel in zichzelf is. De bedoeling daarvan was en is dat het volk van God met zijn God zou gaan leven.

Die vrijheid kan alleen op een goede manier gestalte krijgen, als het leven in de vrijheid richting krijgt vanuit Gods geboden. Alleen door te luisteren naar de Tora, kan de bevrijding zoals die op het Paasfeest herdacht is, op een goede manier gestalte krijgen. Pas dan kan de vrijheid die God geschonken heeft op een juiste manier beleefd worden. Daarom is het te begrijpen dat juist op het slotfeest na Pasen die wetgeving bij de berg Sinai herdacht en gevierd werd.

Het Joodse Wekenfeest doet ons dus de zin van het leven verstaan. De zorg van God in de schepping en de verlossing door God uit de slavernij zal alleen op een goede manier kunnen worden beleefd wanneer je je leven wil laten leiden door de geboden die God in zijn verbond aan zijn volk heeft gegeven. Wanneer op deze manier de nauwe band tussen het Paasfeest en het Pinksterfeest gezien wordt, kan ook voor ons het Pinksterfeest een rijkere betekenis krijgen. Is dit niet de bedoeling van het werk van Gods Geest die op het Pinksterfeest is uitgestort, dat God ons mensen brengt tot hun bestemming?

Afstand op de berg Sinai en met Pinksteren het hele huis vervuld...

Er is een nauwe band tussen wat verteld wordt over het gebeuren op de berg Sinai en het verhaal in Handelingen 2.

De tekenen die daar beschreven worden bij de uitstorting van de Heilige Geest zijn tekenen die direct verwijzen naar het moment dat God zijn verbond heeft opgericht. Dat is beschreven in Ex. 19 en 20. Het geluid van de wind doet denken aan de storm die er was op de berg Sinai en de vuurvlammen doen denken aan de bliksemstralen die het volk zag toen God verscheen en ging spreken. Net als in Ex. 19 verschijnt God zelf op het Pinksterfeest.

Bij de berg Sinai moest het volk een grote afstand bewaren. Als Pinksteren vervuld wordt, valt de afstand weg. Het gehele huis wordt vervuld met het geluid van de wind, de tongen van vuur zetten zich op ieder van hen. De afstand is er niet meer. Christus heeft zijn werk volbracht en er is een nieuwe band met God mogelijk. Ook nu gaat God een nieuw begin maken, en wordt er een nieuw verbond gesloten. Zoals God destijds zijn belofte aan zijn volk Israël gaf, zo laat Hij nu zien dat andere volken in dat ene volk kunnen worden ingelijfd. Dat is het nieuwe van Pinksteren. Nieuw is ook dat de Heilige Geest veel krachtiger gaat werken. Hij zal de wet niet slechts op tafels van steen ingraveren, maar in de harten van de mensen zelf gaan schrijven. Dat geeft aan de genoemde uitspraak van de rabbijn over dat graveren een nog verdere verdieping. Pas wanneer de Geest je leert de geboden te doen zoals God het bedoelt, kan je werkelijk toekomen aan de door God beoogde vrijheid.

o.a.m.d.g.